

1. การดำเนินชีวิตประจำวันที่เรียบง่าย
2. ฝึกให้เป็นผู้มีคุณธรรมในการใช้ชีวิตที่ถูกต้อง มีความรักในผู้อื่นเหมือนเป็นญาติพี่น้องร่วมครอบครัวเดียวกัน
3. ให้อัศจรรย์บริการผู้อื่นอย่างนอบน้อมถ่อมตน ให้เกียรติผู้อื่น
4. ให้อัศจรรย์ขอบคุณสิ่งที่เกิดขึ้นและทุกสิ่งๆ ที่เข้ามาในชีวิต รู้จักสำนึกในบุญคุณของคนอื่นและสรรพสิ่งรอบตัว
5. ให้มีทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิตและการทำงานในอนาคต

บริเวณโรงเรียนอนุบาลที่ไปดูงาน จัดสถานที่สวยงาม สะอาด เป็นระเบียบมาก นักเรียนมีระเบียบวินัยดีมาก เวลาถอดรองเท้าเข้าห้อง ทุกคนจะจัดเรียงรองเท้าอย่างเป็นระเบียบหันหัวรองเท้าออกแบบสไตส์ญี่ปุ่น ทุกตึกจะมีห้องเอนกประสงค์ให้นักเรียนได้ทำกิจกรรม มีห้องเรียน ห้องสมุด ห้องปฏิบัติธรรม ห้องเรียนจัดดอกไม้ ห้องเรียนการชงชา มีสวนครัว สวนเกษตร มีพื้นที่สำหรับฝึกฝนกีฬาทั้งในร่มและกลางแจ้ง มีหอพัก ฯลฯ เรียกว่าในเชิงสถานที่และอุปกรณ์มีอย่างครบครัน เด็ก ป.1 ได้เริ่มเรียนภาษาอังกฤษแล้ว พอถึง ป.3 ได้เรียนภาษาอังกฤษ 4 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

มุมหนึ่งในโรงเรียนอนุบาลพุทธจีที่ฮวาเหลียน

นักเรียนตัวน้อยๆ ได้รับการฝึกนิสัยให้เป็นผู้ใฝ่ทำงานทุกประเภท

นักเรียนคนไหนเรียนดี มีนิสัยดีจะได้รับมอบหน้าที่ตักอาหารบริการครู นักเรียนที่ได้รับหน้าที่นี้จะตั้งใจมาก เวล่านักเรียนนำอาหารไปบริการครูครูจะยกมือไหว้ขอบคุณ นอกจากนี้ยังได้มีโอกาสล้างส้อม ใครที่ได้รับหน้าที่ล้างส้อมจะตั้งใจมากเพราะถือว่าจะต้องทำดีจึงจะได้รับมอบหน้าที่นี้ การฝึกอบรมเช่นนี้มีผลทำให้เด็กนักเรียนไม่รังเกียจงานใช้แรงงาน ไม่รังเกียจการทำงานสกปรก ไม่มองว่าเป็นงานต่ำต้อยซึ่งตรงข้ามกับการสร้างทัศนคติในบ้านเมืองเรา

ในช่วงหยุดเทอมเด็กนักเรียนจะได้มีโอกาสไปเข้าค่ายที่สมณารามเพื่อเรียนรู้วัฒนธรรม ธรรมะ และได้ทำงานอาสาสมัครด้วย

ตอนที่ผมและคณะเดินทางอยู่ในโรงเรียน สังเกตเห็นแผ่นโปสเตอร์ที่วาดรูปศิลปะสวยงามมีคำอธิบายสั้นๆ เป็นภาษาจีน ติดอยู่ตามทางเดินเป็นระยะๆ สอบถามครูได้ความว่า เป็นโศลกติดสอนเด็ก ทุกๆ ที่ๆ มีโปสเตอร์ติดอยู่ จะมีกระดาดชาวดกเขียนวางไว้ให้เด็กนักเรียนวาดรูปหรือเขียนแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ หลังจากที่ได้ดูภาพได้อ่านข้อความเหล่านั้น โดยเขาจะเปลี่ยนโศลกไปเรื่อยๆ คล้ายการจัดนิทรรศการเป็นครั้งคราว

ภาพวาดประกอบ
โคลกติดแสดงไว้
ให้เด็กอนุบาล
เลือกเรียนรู้ได้ตาม
อัธยาศัย

โต๊ะอ่านหนังสือในห้อง
สมุดโรงเรียนอนุบาล
พุทธฉือจี้ (มีแจกันดอกไม้
ทุกโต๊ะจัดโดยฝีมือ
นักเรียน)

โคลกที่ติดไว้ในช่วงนั้น ประกอบด้วยคำ 8 คำ ที่ล้วนเกี่ยวข้องกับคำว่า “ความ
เรียบง่าย” สรุปความรวมได้ว่า “**ความเรียบง่าย คือ ความงดงาม**”

ภาพที่วาดแต่ละภาพ ได้มาจากศิลปินที่มีชื่อเสียงมีจิตอาสาวาดให้ พร้อม
เขียนคำอธิบายเพื่อให้เด็กได้อ่าน ได้ซึมซับคำสอนดีๆ จากภาพเหล่านั้น โดยไม่มีการ
บังคับสอนบังคับเรียนเพื่อคะแนน แต่เป็นการจัดสิ่งแวดล้อมที่ดีเพื่อการเรียนรู้และให้
อิสระแก่นักเรียนในการเลือกเรียนตามใจชอบ

มีโปสเตอร์อยู่แผ่นหนึ่งเขียนว่า
“เมื่อรู้จักตนเอง ต้องรู้จักคนอื่นด้วย”
พร้อมกับเขียนอธิบายประกอบภาพว่า
“ฉันเป็นคนที่เกิดในไต้หวัน มีความสุขสบายดี
พ่อแม่รักเรา ครูก็รักเรา ได้เรียนดี
เราได้อยู่ในสังคมดีเพราะเรารู้จักให้ความรักแก่คนอื่น
รู้จักรักตนเองและรักคนอื่น สังคมก็จะงดงาม
ชีวิตก็จะเต็มไปด้วยความหวัง”

นี่เป็นตัวอย่างของศิลปะการสอนวัฒนธรรม คุณธรรม จริยธรรม ให้แก่นักเรียนด้วยเทคนิคเชิงบวกอย่างแบบยล

สถานีโทรทัศน์สีชา

ในขณะที่บ้านเราประชาชนเรียกร้องอยากได้สถานีโทรทัศน์ที่ส่งสารดีดีให้ประชาชนเพื่อพัฒนาสติปัญญา คุณธรรม จริยธรรมในสังคม แทนที่จะปล่อยให้ระบบทุนและอำนาจยึดไปใช้ประโยชน์เพื่อการค้าและการเมืองมอมเมาประชาชนอย่างไม่ลืมหูลืมตาอยู่คนที่ไต้หวันเขาไปไกลกว่าบ้านเราเยอะ ที่นั่นเขามีโทรทัศน์เกือบ 100 ช่อง มีหลากหลายรูปแบบให้ประชาชนมีทางเลือกในการรับสารไม่ใช่มีแต่มือชกแบบของเรา

สถานีโทรทัศน์ด้าอ้ายที่ใหญ่โตสวยงามของสื่อสีชาที่ก่อสร้างด้วยเงินบริจาคและดำเนินการด้วยเงินบริจาคสมทบด้วยรายได้จากขยะ recycle

สถานีโทรทัศน์ด้าอ้าย เผยแพร่สัญญาณภาพไปทั่วโลก

เฉพาะสถานีโทรทัศน์ที่เผยแพร่เชิงศาสนา ก็มีมากถึง 6 ช่อง

มูลนิธิพุทธฉือจี้ก็มีสถานีโทรทัศน์ของตนเอง ชื่อว่าสถานีโทรทัศน์ด้าอ้าย (สถานีโทรทัศน์แห่งความรักอันยิ่งใหญ่)

ผมและคณะได้มีโอกาสไปชมสถานีโทรทัศน์ด้าอ้ายมาแล้ว ตัวสถานีก่อสร้างเป็นอาคารใหญ่โตสง่างามมาก ซึ่งงบประมาณก่อสร้างหลายร้อยล้านเหรียญ (1 เหรียญกับ 1.20 บาท) ซึ่งมาจากเงินบริจาคทั้งสิ้น ทำให้สถานีโทรทัศน์แห่งนี้เป็นของมหาชน ประชาชนอย่างกว้างขวาง ไม่ใช่เป็นบริษัทมหาชนแบบทุนนิยม

การดำเนินงานสถานีโทรทัศน์ใช้มืออาชีพทำงานร่วมกับอาสาสมัครที่มีความรู้ความสามารถด้านนี้โดยตรง โดยมีเป้าหมายการพัฒนามาตรฐานการทำงานให้เทียบได้กับ CNN และ BBC ปัจจุบันแพร่ภาพวันละ 6 ช่วงเวลาไปทั่วไต้หวันและส่งสัญญาณภาพไปยังประเทศต่างๆ เกือบจะทั่วโลกด้วย ใช้ค่าบริหารจัดการเดือนละหลายร้อยล้านเหรียญ ได้มาจากเงินที่ผู้ชมและสมาชิกฉือจี้บริจาคให้และหนึ่งในสี่ได้มาจากขยะ recycle โดยอาสาสมัครทั่วไต้หวัน ไม่มีโฆษณาสินค้าใดๆ ทั้งสิ้น

บรรยากาศส่วนหนึ่งของ
สถานีโทรทัศน์ต้าอ้าย

ห้องส่งสถานีโทรทัศน์ต้าอ้าย
เปิดให้คณะดูงานได้ทดลอง
ออกอากาศ

อาจารย์สุมน อมรวิวัฒน์ ผู้อาวุโสที่ร่วมไปกับคณะดูงานด้วยเห็นการทำงานของ
ของสถานีโทรทัศน์ต้าอ้ายแล้ว ท่านขนานนามสถานีโทรทัศน์แห่งนี้ว่า “สถานี
โทรทัศน์สื่อมวลชน” เพราะทำหน้าที่เผยแพร่และสร้างบุญกุศลไปทั่วโลก

พุทธอภิสาขาทะไย

ตั้งที่ผมเขียนเล่าไว้ตั้งแต่ตอนที่หนึ่งว่า การไปดูงานของพวกเราได้รับการ
ดูแลอย่างดีเยี่ยมจากอาสาสมัครจิตที่เดินทางไปจากเมืองไทย 5-6 ท่าน ส่วนใหญ่
เป็นคนไทย บางท่านเป็นคนได้วันที่มาลงหลักปักฐานอยู่เมืองไทยแล้ว

ทำให้ทราบว่า ชี้อัจฉริยะได้ขยายสาขาออกไปยังประเทศต่างๆ ที่มีอาสาสมัครชี้อัจฉริยะพำนักอยู่ในประเทศนั้นๆ ปัจจุบันมี 39 ประเทศ สาขาในประเทศไทยเริ่มเปิดดำเนินงานเมื่อปี พ.ศ. 2538 จดทะเบียนเป็นมูลนิธิไม่แสวงกำไรเมื่อปี พ.ศ. 2541 ปัจจุบันมีสมาชิกกว่า 4 พันคน มีสำนักงานอยู่ที่แขวงดินแดง กทม.* และมีสาขาย่อยอยู่ที่อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีโรงเรียนของชี้อัจฉริยะที่นั่น 1 แห่ง

มูลนิธิพุทธชี้อัจฉริยะได้หัน สาขาประเทศไทยมีหลักการเหมือนกับมูลนิธิแม่ที่ไต้หวัน โดยมุ่งเจริญรอยตามแนวทางของท่านธรรมาจารย์เจิ้งเหยียน มีปณิธานยึดหลักการให้เกิดรัตตอสรรพชีวิตและมวลมนุษย มุ่งการสังคมสงเคราะห์ช่วยเหลือผู้อื่นตามหลักมนุษยธรรม โดยไม่ยุ่งเกี่ยวทางการเมือง ไม่แบ่งแยกเผ่าพันธุ์ ศาสนา ถิ่นฐาน วัฒนธรรม ดำเนินงาน 4 ภารกิจหลักคือ การสงเคราะห์ การรักษาพยาบาล การศึกษา และวัฒนธรรม นอกจากนี้ก็เป็นงานบรรเทาทุกข์ระหว่างประเทศการรับบริจาคไขกระดูก การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และงานอาสาสมัครชุมชน รวมทั้งสิ้นได้ 8 ประการเหมือนที่ไต้หวัน

เพียงไม่กี่ปีผ่านไป ชาวอาสาสมัครชี้อัจฉริยะในประเทศไทยก็ได้จัดกิจกรรมทำงานตามเจตนารมณ์ไปแล้วหลายอย่าง

▼ สวขอตอบที่เรียน

การได้มีโอกาสไปดูงานของมูลนิธิพุทธชี้อัจฉริยะที่ได้มีโอกาสเรียนรู้อย่างล้ำค่าทำให้เกิดความปลื้มใจ ปิติยินดีที่ได้เห็นผู้คนจำนวนหนึ่ง มีจิตใจดี มีวัตรปฏิบัติดี ทำงานเพื่อคนอื่นอย่างนอบน้อมถ่อมตน จริงจัง จริงใจ ไม่ย่อท้อต่อปัญหาอุปสรรคและความยากลำบาก โดยมีความรักอันบริสุทธิ์ให้กับทุกๆ คน ไม่เลือกเขาเลือกเรา ไม่เสแสร้ง ไม่เอาหน้า

โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้มีโอกาสไปกราบคารวะท่านธรรมาจารย์เจิ้งเหยียน ยิ่งถือเป็นบุญกุศลอย่างใหญ่หลวงทีเดียว การที่ได้มีโอกาสรู้จักและได้เรียนรู้จากคนดี ๆ ถือเป็นสิริมงคลแก่ชีวิตนั่นเอง

*มูลนิธิพุทธชี้อัจฉริยะ ในประเทศไทย 322/207 ซอยอยู่เจริญ (รัชดาภิเษก 3) ถนนรัชดาภิเษก แขวงดินแดง เขตดินแดง กทม. 10400 โทรศัพท์ 0-2642-1888, 0-2642-0477/88/99 โทรสาร 0-2642-1890 e-mail : tzuchith@hotmail.com

จากการที่ได้เรียนรู้เรื่องราวของชาวฉือจี้ แม้จะเหมือนการได้รู้ได้เห็นอวัยวะเพียงบางส่วนของช้างทั้งตัว แต่เมื่อจินตนาการภาพต่อเข้าด้วยกัน ทำให้พอดคิดถึงภาพช้างทั้งตัวที่ส่งงามนั้นได้บ้าง

ท่านธรรมาจารย์ เจิ้ง
เหยียน และสมณ
รามจิ้งซือ

อาสาสมัครฉือจี้มีเป็นแสนๆ คน เวลาไปทำงานอะไร มักจะไปกันเป็นหมู่คณะเพื่อช่วยกันทำงาน

ผมสรุปประเด็นจากการเรียนรู้ได้ 6-7 ประการดังนี้

1. บริบทของสังคมได้วันที่ต้องเผชิญภัยธรรมชาติและการเมืองมาโดยตลอด ได้หล่อหลอมให้คนได้วันมีความเข้มแข็ง ขยันขันแข็งและเอาจริงเอาจัง ประกอบกับอีกด้านหนึ่งของคนจีนที่มีนิสัยขยัน หนักเอาเบาสู้ ใฝ่เรียนรู้ ซอบบริการและนอบน้อมถ่อมตัว จึงส่งผลให้คนได้วันส่วนใหญ่มีอุปนิสัยด้านที่เป็นบวกค่อนข้างสูง

และเมื่อสังคมการเมืองได้หวั่นเปิดโลกประชาธิปไตยที่ให้เสรีแก่ประชาชน เปิดเสรีทางสื่อสารมวลชน เสรีทางศาสนา จึงมีผลทำให้พัฒนาการด้านจิตวิญญาณ คุณธรรม ความดีงามอย่างขบวนการจ๊อบได้เป็นอย่างดี จนกลายเป็นแกนหลักที่สำคัญในด้านคุณธรรมจริยธรรมของได้หวั่นดังเช่นทุกวันนี้ (แต่ในด้านลบของคนได้หวั่นก็มีไม่น้อยเหมือนกัน)

ถ้าสังคมใดเป็นระบบปิด มีวัฒนธรรมอำนาจนิยมครอบงำ เสรีภาพด้านต่างๆ ของสังคมถูกกดทับอย่างแน่นหนา โอกาสเกิดสิ่งดีคืออย่างขบวนการจ๊อบก็คงมีได้ยากทีเดียว หรืออาจเกิดขบวนการจากศรัทธาขึ้นมาได้ แต่ก็มักจะดำเนินการผิดทิศทาง คือกลายเป็นการเข้าสู่การสะสมรวบทุกอย่างไว้ที่ศูนย์กลางเสมอๆ

2. ขบวนการจ๊อบ เป็นการนำพุทธธรรมที่ใช้แนวความเมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา (แนวทางพระโพธิสัตว์) เป็นเข็มทิศนำทาง ทำให้ทุกคนสามารถใช้หลักศาสนา มาปฏิบัติได้จริง และปฏิบัติได้อย่างง่าย ในชีวิตนี้ คือ การทำงานช่วยเหลือผู้อื่นไม่ว่าจะด้วยทรัพย์ ด้วยแรง ด้วยปัญญา หรืออื่นๆ โดยถือว่าทั้งหมดนี้ก็คือการปฏิบัติธรรม เป็นการได้ฝึกเป็นพระโพธิสัตว์ในชาตินี้เลย ทำให้เรื่องพุทธศาสนาเป็นเรื่องเข้าใจง่าย เข้าถึงง่าย ไม่แยกส่วนออกจากชีวิตจริง ทุกคนจึงสามารถทำได้อย่างทันทีและทันสมัยอยู่เสมอ

3. การมีผู้นำทางจิตวิญญาณที่เป็นผู้ทรงธรรมะอันงดงาม มีวัตรปฏิบัติที่เป็นแบบอย่าง ที่ทุกคนเห็นได้สัมผัสได้ คือ ท่านอินชุน (หลวงปู่ผู้เป็นพระอุปัชฌาย์ของท่านธรรมอาจารย์เจ็งเหยียน) และท่านธรรมอาจารย์เจ็งเหยียน จึงเป็นศูนย์รวมแห่งศรัทธาและความมุ่งมั่นในการทำดี ทำให้เกิดภาวะผู้นำที่สมาชิกและอาสาสมัครจ๊อบจำนวนเป็นแสนเป็นล้านสามารถยึดถือเป็นศูนย์รวมจิตใจและเป็นแบบอย่างให้เจริญรอยตามได้อย่างมั่นใจและอย่างเป็นรูปธรรม

การที่ผู้นำทรงไว้ซึ่งความเมตตา กรุณาอย่างสูงส่ง ดำเนินชีวิตอยู่อย่างเรียบง่ายสุดๆ กินน้อย อยู่น้อย ใช้น้อย ไม่สะสม เปิดเป็นผู้นำและสรรพสิ่งน้อย นอบน้อมถ่อมตน ลดตัวเองให้เล็กอยู่เสมอ มีแต่คิดจะทำเพื่อผู้อื่นอย่างสุดใจ จึงเป็นเสมือนต้นแบบนำทางให้กับศิษย์จ๊อบจ็อบอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งเหนือกว่าคำสอนใดๆ

4. แนวทางพุทธจ๊อบที่เคารพยกย่องให้เกียรติแก่คนทุกคนอย่างไม่เลือกชั้นวรรณะ ไม่แบ่งแยก เคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของทุกคน ดังที่ท่านธรรมอาจารย์สอนว่า “ไม่ว่าพื้นแต่ละชนิดมีประโยชน์แตกต่างกัน แต่ทุกชนิดล้วนมีประโยชน์ มีคุณค่าทั้ง

สิ้น” แนวคิดเช่นนี้ก่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์กันของผู้คนทั้งหลายแบบแนวราบ ก่อให้เกิด ความสร้างสรรค์ ความรัก ความผูกพัน ไม่เหมือนกับความสัมพันธ์แนวดิ่ง ที่เกิดแรง กดทับและปฏิสัมพันธ์กันเชิงอำนาจ ทำให้ความรัก ความดี ความงามเกิดขึ้นได้ยากกว่า

5. แนวทางพุทธชื้อจี้ มีลักษณะที่น่าจะเรียกได้ว่าเป็นปรากฏการณ์ **“รวมเข้า เพื่อกระจายออก”** หมายความว่า การรวมความรักความศรัทธา รวมทรัพย์การ บัญญา องค์ความรู้ การปฏิบัติต่างๆ เข้ามาสู่ศูนย์รวมแห่งศรัทธาคือผู้นำทางจิต วิญญาณแต่การรวมทุกสิ่งทุกอย่างเหล่านั้นมิใช่รวมเข้ามาพอกพูนสะสมไว้ที่ศูนย์กลาง เหมือนกับศาสนปฏิบัติที่เราเห็นกันอยู่เป็นส่วนใหญ่ ตรงกันข้าม การรวมสรรพสิ่ง เหล่านั้น เป็นไปเพื่อกระจายสู่มหาชนคนยากไร้ คนตกทุกข์ได้ยากอย่างกว้างขวาง ไม่มีที่สิ้นสุด ตรงนี้ถือได้ว่าเป็นความงดงามอย่างยิ่งของแนวพุทธชื้อจี้

มูลนิธิพุทธชื้อจี้มีเงินบริจาคเข้ามาเป็นหมื่นล้านแสนล้านเหรียญ แต่เงินเหล่านั้นถูกนำไปใช้เพื่อการช่วยเหลือผู้คนเป็นแสนเป็นล้านคนทั้งในไต้หวัน และที่อื่นๆ ทั่วโลก มูลนิธิพุทธชื้อจี้มีคนเก่ง มีความรู้เทคโนโลยีไหลเข้ามามากมาย แต่สิ่งเหล่านั้น ถูกนำไปสู่การทำงานเพื่อเพื่อนมนุษย์ที่ต้องการความช่วยเหลือ ในขณะที่ท่าน ธรรมอาจารย์ ภิกษุณี และอาสาสมัครที่สมณารามยังคงดำเนินชีวิตอย่างเรียบง่ายบน หลักของการพึ่งตนเองอย่างสุดๆ ไม่เบียดเบียนสรรพสิ่งเหมือนเดิม ตามที่เคยปฏิบัติ กันมาตลอดเกือบครึ่งศตวรรษ และอาสาสมัครชื้อจี้ทุกคนยังคงต้องทำงานหาเลี้ยงชีพโดยสุจริต เพื่อดูแลตนเอง และออกไปช่วยเหลือผู้อื่นอย่างสม่ำเสมอ พร้อมกับ ฝึกฝนให้เป็นคนที่ยากน้อย ใช้น้อย อยู่น้อยตลอดเวลาอีกด้วย

6. การดำเนินงานของขบวนการชื้อจี้ ไม่ปฏิเสธความเป็นไปของสังคม และของโลก ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นพลวัตตลอดเวลา รู้จักนำจุดเด่นบางอย่าง มาใช้อย่างชาญฉลาด เช่น นำเอาองค์ความรู้ด้านการจัดการ การตลาดเชิงสังคม เทคโนโลยีสารสนเทศ และการบริหารจัดการอย่างมืออาชีพ ฯลฯ มาใช้ในการดำเนินงานด้านศาสนาอย่างกลมกลืนและมีประสิทธิภาพ ตรงนี้ก็นับว่าเป็นจุดเด่นที่สำคัญ อีกประการหนึ่ง

7. โดยภาพรวม อาจสรุปได้ว่า ขบวนการพุทธชื้อจี้ดำเนินงานตลอด 40 ปีนี้ น่าจะมีหลักสำคัญอยู่ที่การเน้นที่หัวใจของความเป็นมนุษย์ โดยมียุทธศาสตร์สำคัญ 3 ประการคือ

คณะกรรมาการ

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)

๑. พลตรี จำลอง ศรีเมือง	ประธานที่ปรึกษา
๒. พลเอก บวร งามเกษม	ที่ปรึกษา
๓. นายลิขิต เพชรสว่าง	ที่ปรึกษา
๔. นายไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม	ประธานกรรมการ
๕. พลเอก ปรีชา เอี่ยมสุพรรณ	กรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิ
๖. พลตำรวจเอก เสรีพิศุทธ์ เตมียาเวส	กรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิ
๗. นายนิพนธ์ สุรพงษ์รักเจริญ	กรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิ
๘. นายอนุสรณ์ ธรรมใจ	กรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิ
๙. คุณหญิง ทิวาดี เมฆสุวรรณ ผู้แทนกระทรวงวัฒนธรรม	กรรมการ
๑๐. นายวินัย รอดจ่าย ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ	กรรมการ
๑๑. นายนิรันดร์ เมืองพระ ผู้แทนสำนักงานงบประมาณ	กรรมการ
๑๒. นายอำนาจ บัวศิริ ผู้แทนสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ	กรรมการ
๑๓. นายอารยะ มาอินทร์ ผู้แทนสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)	กรรมการ
๑๔. นางสาวนาททิพย์ พุ่มทรัพย์ ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดิน เชิงคุณธรรม	กรรมการและเลขานุการ
๑๕. รองศาสตราจารย์ อรพรรณ พรสีมา	ผู้ช่วยเลขานุการ
๑๖. นายประกอบ นวลขาว	ผู้ช่วยเลขานุการ